Fastställd 2026-03-11

Dnr: KSK 2026-001

Årsredovisning 2025

Kommunalförbundet Skandionkliniken

Organisationsnummer 222000-2097

Innehåll

Sammanfattning **3**
Kommunalförbundet Skandionkliniken **4**
Förbundsordningen 5
Klinisk verksamhet 5
Vetenskaplig verksamhet 6
Hotell- och restaurangverksamhet 6
Förvaltningsberättelse **7**
Översikt över verksamhetens utveckling 7
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 11
Händelser av väsentlig betydelse 13
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 13
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 14
Verksamhetens måluppfyllelse 15
Skandionnätverkets gemensamma mål 2025 15
Balanskrav 16
Väsentliga personalförhållanden 16
Förväntad utveckling 18
Internkontroll 19
Patientsäkerhetsberättelse **19**
Resultaträkning **20**
Balansräkning **20**
Kassaflödesanalys **21**
Noter **21**
Driftredovisning **23**
Redovisningsprinciper **24**
Investeringsverksamheten **25**

Bilagor

1. **Patientsäkerhetsberättelse**
2. **Finansrapport**

Sammanfattning

Kommunalförbundet Skandionkliniken (Förbundet) behandlar tumörer med protonstrålning vid Skandionkliniken (Kliniken) i Uppsala. I samma fastighet finns Hotel von Kraemer (Hotellet) som erbjuder patienter och anhöriga boende i samband med behandlingen.

Verksamheten påverkades under första halvåret 2025 av att antalet patienter minskat väsentligt under 2024 samtidigt som det ekonomiska resultatet försämrats. Så småningom ökade antalet patienter under 2025 samtidigt som kostnaderna sjönk och ekonomin förbättrades.

263 svenska patienter startade sin behandling under 2025, en ökning med 14 % jämfört med 2024. 6 utländska patienter startade sin behandling under 2025, en minskning med 8 jämfört med 2024.

Sju kliniska studier pågår. 54 av 214 (25 %) svenska vuxna patienter inkluderades i en vetenskaplig studie, en minskning med 13 jämfört med 2024.

Nedan redovisas data för 2024 inom parentes.

31 december 2025 hade Kliniken 55 anställda (58), varav 49 tillsvidare. Personalkostnaderna var 46,4 mnkr (51,6 mnkr).

Klinikens ekonomiska resultat 2025 blev +17,2 mnkr (+1,6 mnkr), vilket är påtagligt bättre än föregående år. Det innebär också en positiv budgetavvikelse på 14,2 mnkr (-3,6 mnkr). Patientintäkterna understeg dock budget med 25,7 mnkr. Kostnaderna var drygt 37 mnkr lägre än budget vilket väger upp den negativa budgetavvikelsen för intäkterna. Det största överskottet på kostnadssidan redovisas på personalkostnader och beror på lägre pensionskostnader, tjänst- och föräldraledigheter, sjukskrivningar samt att en del vakanta tjänster inte har återbesatts. Flera genomförda besparingsåtgärder har också påverkat det förbättrade resultatet.

Förbundet fortsätter tills vidare att driva Hotellet i egen regi. Tvisterna med den tidigare entreprenören har avgjorts till Förbundets fördel.

31 december 2025 hade Hotellet 40 anställda (37), varav 19 tillsvidare. Personalkostnaderna var 11,8 mnkr (11,3 mnkr).

Hotellets ekonomiska resultat 2025 blev +1,0 mnkr (+0,2 mnkr), vilket innebär en negativ budgetavvikelse på drygt 0,8 mnkr. Minskat antal patienter på Kliniken har påverkat Hotellets beläggningsgrad och intäkter negativt. Hotellet har vidtagit flera åtgärder som har bidragit till att stärka det ekonomiska resultatet.

Totalt redovisar Förbundet ett positivt resultat 2025 på 18,2 mnkr (1,9 mnkr), vilket är 13,3 mnkr mer än budget.

Kommunalförbundet Skandionkliniken

Kommunalförbundet Skandionkliniken, tidigare Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, bildades 2006. Förbundet driver Skandionkliniken och Hotel von Kraemer i Uppsala.

Kliniken behandlar tumörer med protonstrålning samt bedriver forskning för att utvärdera behandlingens effekter. Verksamheten startade 2015.

Hotellet erbjuder patienter och anhöriga boende i samband med behandlingen. Hotellet har även restaurang och konferenslokaler. Verksamheten startade 2014.

Medlemmar i Förbundet är de regioner som har universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen.

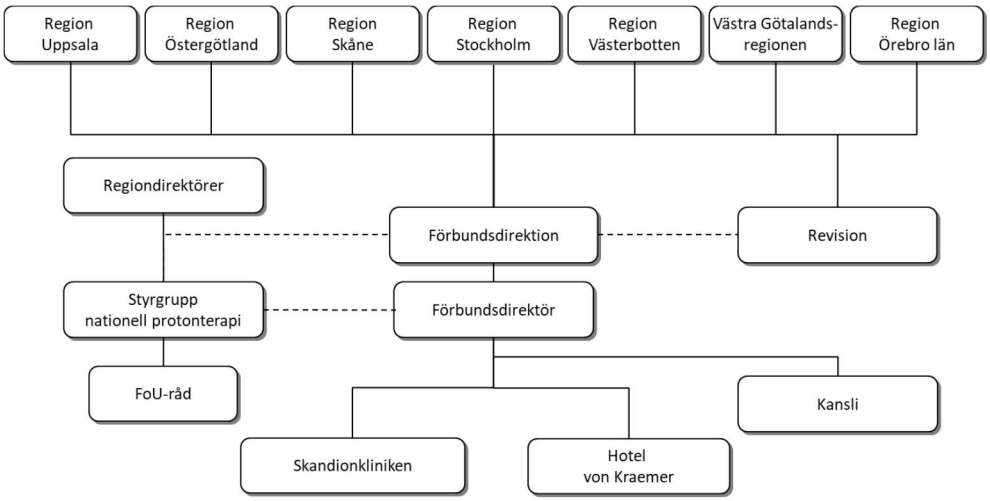

Figur 1 Kommunalförbundet Skandionkliniken.

Förbundsdirektionen (Direktionen) är Förbundets beslutande församling. Medlemsregionernas fullmäktige utser en ordinarie ledamot och en ersättare vardera.

Förbundet har tre politiskt valda revisorer, varav Region Uppsala utser två och Region Stockholm en.

Förbundsdirektören är Förbundets högsta tjänsteman. Internt har Förbundet en verksamhetschef som leder verksamheten vid Kliniken, samt en hotellchef som leder Hotellets verksamhet.

Styrgrupp Nationell Protonterapi är beslutsstöd till Direktionen och Förbundets tjänstemannaledning. Gruppen ansvarar för protonterapiprocessen. Region-direktörerna tillsätter två ledamöter per medlemsregion. Direktionen beslutar om arbetsordningen. Förbundsdirektören är ordförande.

FoU-rådet är rådgivande organ till styrgruppen och klinikledningen. Klinikens verksamhetschef är ordförande.

Fastigheten ägs av Akademiska Hus. Den stod klar 2014. Hyresavtalet löper till 2039.

Strålningsutrustningen installerades av det belgiska företaget IBA. Ett avtal med IBA om drift och service av anläggningen löper till april 2026.

Förbundsordningen

Ett kommunalförbund är en organisation där flera regioner gått samman för att överlåta skötseln av en gemensam angelägenhet åt förbundet. De grundläggande reglerna för driften och styrningen av verksamheten finns i kommunallagen.

Av förbundsordningen framgår att Förbundet ska:

- driva en anläggning för avancerad strålbehandling med protoner
- skapa förutsättningar för optimal behandling, samt utveckling och utvärdering av behandlingen, till gagn för patienterna
- vara nationellt likvärdigt tillgänglig för alla patienter i Sverige oavsett bostadsort
- i mån av kapacitet erbjuda utländska patienter vård
- bedriva verksamheten så att man nyttjar möjligheterna att utföra diagnostik, behandlingsplanering, del av behandling och eftervård inom varje sjukvårds-region (delat ansvar och så kallad distribuerad kompetens)
- säkerställa att möjligheterna till forskning och utveckling tillvaratas
- svara för annan verksamhet som har ett naturligt samband med driften av anläggningen.

Klinisk verksamhet

Protonstrålningens egenskaper

Protonstrålning och konventionell strålning med fotoner har likvärdig kapacitet att förstöra en tumör. Fotoner avger energi successivt vid passagen genom en kropp. Protonstrålning avger energi mer fokuserat. Den kan styras så att maximal energi avges i den behandlade tumören.

Stråldosen till frisk vävnad runt en tumör blir lägre med protoner, vilket minskar risken för strålskador.

Skandionkliniken har två behandlingsrum (gantryn). De första patienterna behandlades i augusti 2015. Den vanligaste behandlingsorsaken är tumörer i centrala nervsystemet. 2025 behandlades patienterna med i genomsnitt 24 fraktioner (behandlingstillfällen) under fem veckor.

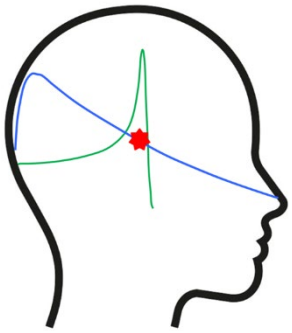

Figur 2 Fotonstrålning (blå linje), protonstrålning (grön linje) och en tumör (röd).

Delat ansvar och distribuerad kompetens

Skandionkliniken har inga egna patienter. Behandlingen utförs på uppdrag av universitetsklinikerna. Patienter som bedöms vara aktuella för protonbehandling diskuteras vid multiprofessionella videokonferenser där samtliga universitetssjukhus deltar. Förberedelser och efterkontroller sker vid universitetsklinikerna. Regionerna, universitetssjukhusen och Kliniken delar på ansvaret för, och utförandet av, verksamheten. Det kallas ”distribuerad kompetens”.

Figur 3 Samarbetet inom den distribuerade kompetensen.

En läkare och två sjukhusfysiker från universitetsklinikerna tjänstgör veckovis vid Kliniken enligt ett rotationsschema.

Europeiska centra

I december 2025 var 138 centra för protonstrålning i drift, varav 29 i Europa exklusive Ryssland. Ytterligare 19 planeras eller är under uppförande i Europa (hämtat från Particle Therapy Co-Operative Group, www.ptcog.ch, sammanställt av Copilot).

2019 startade ett centrum i Danmark. 2025 startade två centra i Norge.

Finansiering

Klinikens finansiering baseras på likalydande samverkansavtal mellan Förbundet och landets 21 regioner. 70 % av Klinikens budgeterade kostnader finansieras genom abonnemang som fördelas mellan regionerna utifrån folkmängd. Övriga kostnader finansieras av en intäkt per fraktion (behandlingstillfälle). Klinikens kostnadsbudget och fraktionspris följer index LPIK exkl. läkemedel.

Inledningsvis finansierades 50 % av klinikens budgeterade kostnader genom abonnemang. 2015–2018 uppstod ekonomiska underskott på grund av att antalet utförda fraktioner var lägre än prognostiserat. Samverkansavtalen omförhandlades och abonnemangen höjdes. Justeringen har, tillsammans med ett ökat antal patienter, förbättrat ekonomin avsevärt.

2024–2025 minskade antalet producerade fraktioner som en följd av att antalet patienter minskade och att antalet fraktioner per patient minskade.

Vetenskaplig verksamhet

Forskning kring protonbehandlingens effekter är ett av Förbundets huvuduppdrag, vid sidan av den kliniska verksamheten. Det distribuerade ansvaret och den distribuerade kompetensen är basen för forskningen om protonbehandling.

Inom Förbundet pågår kliniska studier kring protonbehandlingens effekter, omvårdnadsforskning samt forskning inom medicinsk strålningsfysik.

Hotell- och restaurangverksamhet

Hotellet erbjuder patienter och närstående boende under behandlingsperioden. 2025 kom 106 gäster från Kliniken, en ökning med 1 sedan 2024. Klinikens patienter nyttjade 13 % av Hotellets gästnätter.

Hotellet öppnade 2014. Det har 83 rum, en restaurang och flera konferenslokaler. Inledningsvis drevs hotellet av en privat entreprenör som gick i konkurs 2015. Hotellet drivs sedan dess i Förbundets regi. Flera rättsliga tvister mellan entreprenören och Förbundet är avslutade efter att samtliga domstolar dömt till Förbundets fördel.

Hotellet har ett avtal med Akademiska sjukhuset i Uppsala om ”vårdnära hotell”. Hotell- och restaurangverksamheten vänder sig även till gäster som inte är patienter.

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Förbundet 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Intäkter (tkr)	249 794	245 164	261 336	245 700	229 198
Kostnader (tkr)	-231 603	-243 311	-234 597	-216 573	-209 737
Resultat (tkr)	18 191	1 853	26 739	29 127	19 461
Budget (tkr)	4 843	5 437	950	43	1 430
Budgetavvikelse (tkr)	13 348	-3 584	25 789	29 083	18 031
Eget kapital (tkr)	-16 176	-34 367	-36 220	-62 958	-92 085
Balanskrav (tkr)	-27 667	-45 858	-47 711	-74 450	-103 577
Investeringar (tkr)	9 170	9 040	1 582	5 437	1 964
Antal anställda 31/12	95	95	87	69	66

Två trendbrott påverkade Kliniken och Hotellet 2024–2025. Situationen var bekymmersam i början av 2025, vilket framgick av årsredovisning 2024.

Figur 4 Antalet nya svenska patienter per 12 månader 2017–2025 samt trendlinjer.

Plötsligt minskade antalet svenska patienter i en tydligt nedåtgående trend från november 2023 till december 2024 (figur 4, varje punkt i diagrammet är summan av antalet patienter som startat behandling de senaste tolv månaderna), samtidigt som även de utländska patienterna minskade (figur 8, sidan 9). I januari 2025 vände utvecklingen uppåt igen. Kliniken och universitetssjukhusen har inte någon tydlig förklaring till trendbrotten gällande de svenska patienterna.

De svarta staplarna i figur 5 visar Förbundets resultat 2021–2025 (Kliniken plus Hotellet, mnkr). De röda staplarna, ”svensk verksamhet”, visar vad Förbundets resultat skulle ha varit om Kliniken inte hade behandlat utländska patienter.

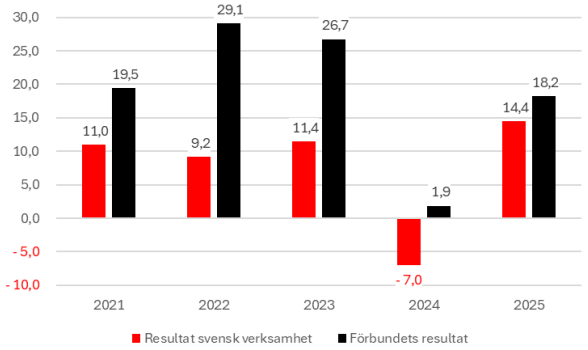

Figur 5 Förbundets resultat med och utan intäkter från utländska patienter 2021–2025.

Gapet mellan staplarna motsvaras av intäkterna från de utländska patienterna. Förbundets resultat var 1,9 mnkr 2024. Om kliniken inte hade behandlat utländska patienter hade resultatet varit -7,0 mnkr.

Förbundets intäkter från utländska patienter 2021–2025 var 52,5 mnkr, varav 6,0 till Hotellet.

Figur 6 visar Förbundets resultat, eget kapital och balanskrav (belopp med röda siffror) åren 2015–2025. Notera utvecklingen 2023–2025.

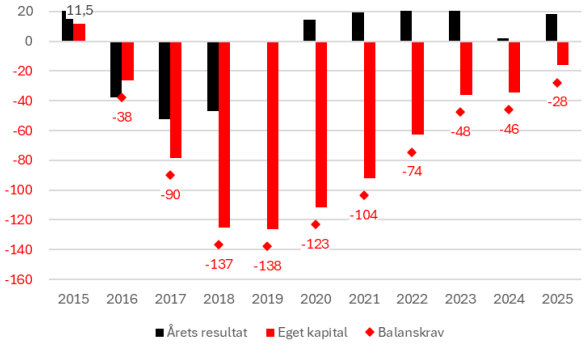

Figur 6 Förbundets resultat, det egna kapitalet och balanskravet 2015–2025.

Förbundets samlade förluster uppgick till -138 mnkr åren 2016–2019. Enligt kommunallagen ska förluster återställas, ett så kallat balanskrav. När Förbundets balanskrav beräknas får man inte tillgodoräkna sig det egna kapitalet +11,5 mnkr 2015. Balanskravet är därför 11,5 mnkr sämre än det egna kapitalet åren 2016–2025.

Kliniken 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal patienter totalt	269	244	337	318	297
Antal svenska patienter	263	230	313	282	279
Andel utländska patienter	2 %	6 %	7 %	11 %	5 %
Andel barn	20 %	20 %	18 %	20 %	14 %
Antal fraktioner	6 465	5 997	9 266	8 304	8 217
Nya svenska vuxna i studier	25 %	36 %	25 %	14 %	12 %
Intäkter (tkr)	219 972	216 400	230 618	217 765	204 631
Kostnader (tkr)	-202 814	-214 779	-206 095	-190 985	-186 274
Resultat (tkr)	17 158	1 621	24 523	26 780	18 357
Budgetavvikelse (tkr)	14 167	-2 588	24 268	26 539	18 163

263 svenska patienter startade behandling 2025, en ökning med 33 (14 %, figur 7).

49 svenska barn startade behandling 2025, en ökning med 3. 2021–2025 utgjorde barnen 18 % av de svenska patienterna.

Många barn fordrar anestesi (narkos) och en komplicerad strålbehandling.

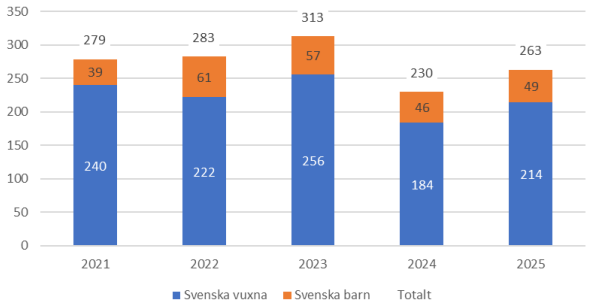

Figur 7 Antal behandlade svenska barn och svenska vuxna 2021–2025.

6 utländska patienter startade behandling 2025, en minskning med 8 (figur 8).

2021–2025 startade 96 utländska patienter (6,5 % av samtliga), varav 88 norska. I framtiden protonbehandlas norska patienter vid anläggningar i Norge.

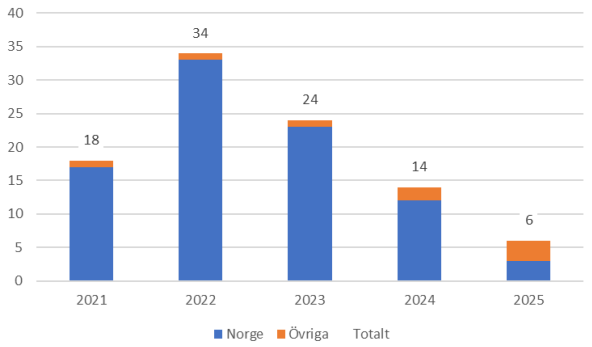

Figur 8 Antal utländska patienter 2021–2025.

Figur 9 visar antalet svenska patienter per miljon invånare från respektive sjukvårds-region 2021–2025.

Figuren visar patienternas hemregioner, inte vilka universitetssjukhus som förberett och remitterat patienterna.

Region Mellansverige har här delats upp i:

- Norra Mellansverige med regionerna Dalarna, Gävleborg, Uppsala och Västmanland.
- Södra Mellansverige med regionerna Sörmland, Värmland och Örebro.

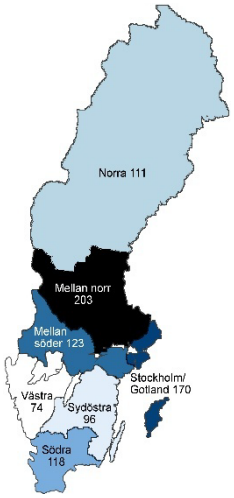

Figur 9 Antal svenska patienter per miljon invånare per sjukvårdsregion 2021–2025.

Figur 10 visar hur indikationerna för protonbehandling av svenska vuxna utvecklades 2021–2025. Andelen patienter med CNS-tumörer minskade, andelen med buktumörer respektive lymfom ökade och 2024–2025 ökade antalet bröstcancerpatienter.

Pågående kliniska studier påverkar indikationsmönstret.

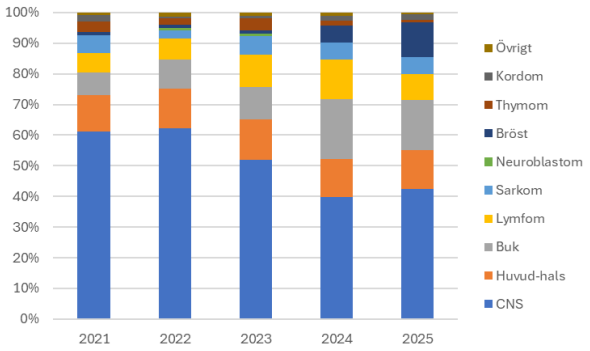

Figur 10 Indikationer för svenska vuxna 2021–2025.

Figur 11 visar hur indikationerna för protonbehandling av svenska barn utvecklades 2021–2025.

Fördelningen av indikationerna för protonbehandling av barn har varit väsentligen desamma sedan Kliniken startade.

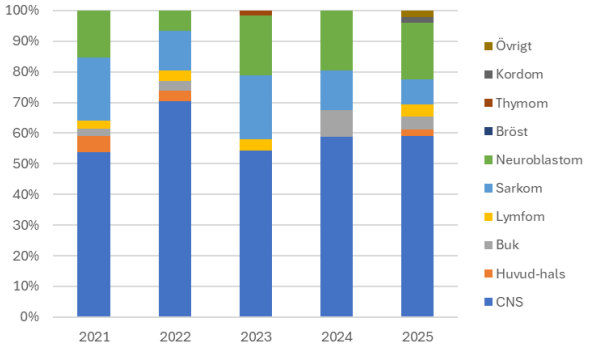

Figur 11 Indikationer för svenska barn 2021–2025.

Figur 12 visar antalet och andelen svenska vuxna som inkluderades i kliniska vetenskapliga studier 2021–2025.

Sedan 2018 har sju kliniska studier som inkluderar vuxna patienter startat. Samtliga barn följs upp i registret Radtox. Det pågår även omvårdnadsforskning och forskning inom strålningsfysik.

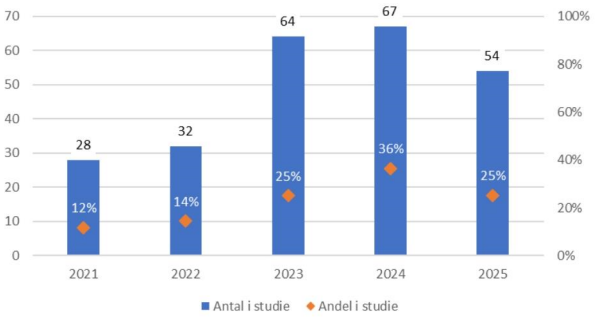

Figur 12 Antalet och andelen svenska vuxna i kliniska studier 2021–2025.

6 465 fraktioner producerades 2025 (figur 13). Fraktionerna är en intäktskälla för Kliniken.

Det minskade antalet fraktioner 2024–2025 beror på:

- färre svenska patienter
- färre utländska patienter
- färre fraktioner per patient (27,5 år 2023; 24,0 år 2025).

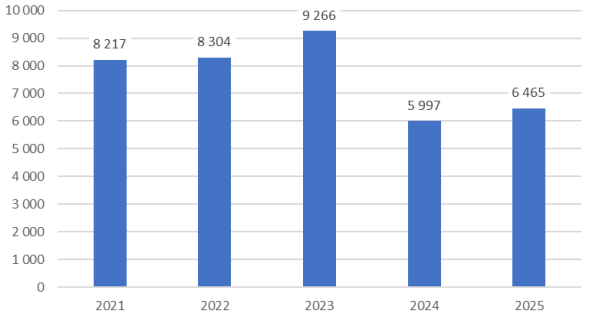

Figur 13 Antal producerade fraktioner 2021–2025.

Hotellet 2021–2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal gästnätter	22 932	22 238	23 849	23 324	21 921
Gästnätter Skandion-patienter	13 %	14 %	20 %	18 %	23 %
Intäkter (tkr)	29 822	28 764	30 718	27 935	24 567
Kostnader (tkr)	-28 789	-28 532	-28 502	-25 588	-23 463
Resultat (tkr)	1 033	232	2 216	2 347	1 104
Budgetavvikelse (tkr)	-819	-996	1 521	2 544	-132

Figur 14 visar totala antalet gästnätter på Hotellet 2021–2025.

Hotellets gäster kommer huvudsakligen från Kliniken och Akademiska sjukhuset.

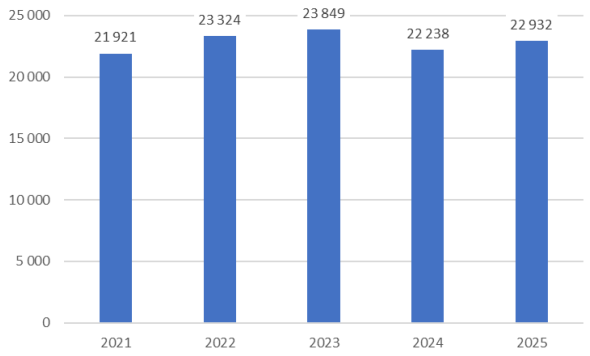

Figur 14 Antal gästnätter på Hotellet 2021–2025.

2024–2025 minskade antalet nätter som Klinikens patienter tillbringade på hotellet (figur 15), en effekt av det minskade antalet patienter som behandlades vid Kliniken.

Skandionklinikens patienter nyttjade 13 % av Hotellets gästnätter 2025.

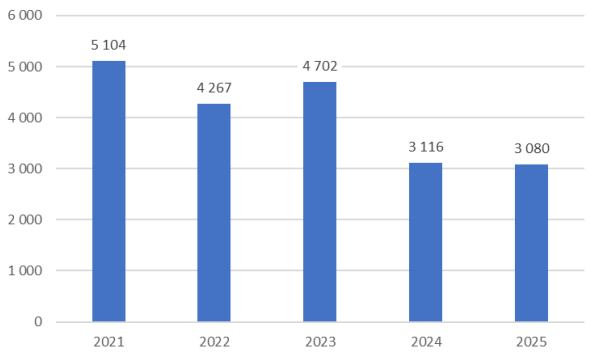

Figur 15 Antal gästnätter som Klinikens patienter tillbringat på Hotellet 2021–2025.

Den kommunala koncernen

Kliniken och Hotellet är enheter inom Förbundet (inte koncernföretag). Förbundets organisation och organisationsschema beskrivs på sid 4.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Pensionsförpliktelse

Förbundet har inte gjort några placeringar för pensionsförpliktelser. Det innebär att avsättningar och ansvarsförbindelser för pensioner om 35,7 mnkr har återlånats i verksamheten. Aktualiseringsgraden är 100 %.

Det nya pensionsavtalet AKAP-KR trädde i kraft 2023 vilket innebär högre pensionsavsättningar. Utöver det påverkade den höga inflationen och de höga räntorna Förbundets pensionskostnader kraftigt under både 2023 och 2024. 2025 var pensionskostnaderna tillbaka på lägre nivåer.

Finansverksamhet

Finansieringen regleras i samverkansavtal mellan Förbundet och landets 21 regioner. Intäkterna består till 70 % av abonnemang. 30 % är rörliga intäkter från budgeterat antal fraktioner. Kliniken tar även emot utländska patienter. Antalet utländska patienter har dock minskat drastiskt, en följd av att centra för protonbehandling har öppnat i Danmark och Norge.

Förbundets obligationslån löper på 20 år med fast ränta. Förbundet har möjlighet att amortera 10 % vartannat år, vilket också har gjorts. Den senaste amorteringen gjordes 1 oktober 2024. Det innebär att av lånet, som från början var 750 mnkr, återstår nu 450 mnkr, samt att räntekostnaderna har minskat med 11 mnkr.

Förbundets checkkredit har inte behövt nyttjas under 2025.

Mer information om finansverksamheten finns i finansrapporten, se bilaga 2.

Kliniken

Antalet svenska patienter som inledde protonbehandling ökade till 263 (14 %) jämfört med 2024. 2025 var antalet svenska patienter 90 % av genomsnittet åren 2021–2023. Universitetsklinikerna har under 2025 utrett och analyserat hur de remitterar patienter (indikationer och volymer) till protonbehandling, vilket var ett mål i verksamhetsplanen för 2025. Det var inte möjligt att dra slutsatser av resultatet, huvudsakligen beroende på små patientgrupper för det olika indikationerna.

Antalet utländska patienter fortsatte minska 2025, en följd av att två norska kliniker för protonbehandling öppnade under året.

Kliniken har sett över kostnaderna och vidtagit besparingsåtgärder. Bland annat har några av de lägenheter som främst är avsedda för rotationspersonal från universitetssjukhusen avvecklats. Inför ersättningsrekryteringar görs en noggrann analys och behovsprövning.

Hotellet

Under 2025 ökade hotellets intäkter, främst beroende på ökade logiintäkter. Trots att kostnadsnivån fortsatt varit utmanande redovisar Hotellet ett positivt resultat.

Resultatet har bland annat påverkats av minskade kostnader för råvaror och förnödenheter, vilket i sin tur är ett resultat av förbättrade inköpsrutiner, minskat svinn och effektiviseringar i den dagliga driften. Samtidigt har arbetet med kostnadskontroll bidragit till att stärka det ekonomiska utfallet.

Under året har hotellet fortsatt sitt hållbarhetsarbete och uppnått Green Key-certifiering. Arbetet med hållbarhet är nu en naturlig del av den dagliga verksamheten och bidrar till en mer resurseffektiv drift.

Händelser av väsentlig betydelse

Förbundet

- Upphandling av drift och service av anläggningen för protonbehandling pågår. En annonserad upphandling enligt LOU inleddes. Den avbröts eftersom inga anbud inkom. Förhandlingar pågår med IBA om en förlängning av nuvarande avtal.
- Den 9 juni 2025 meddelade Högsta domstolen att prövningstillstånd inte ges i rättsprocessen mellan Kommunalförbundet Skandionkliniken och Charlotte Invest i Enköping KB, ett bolag med koppling till den entreprenör som tidigare drev Hotel von Kraemer. Därmed är de rättsprocesser som pågått i nästan tio år, samt entreprenörens konkurs, avslutade.
- Klinikens och Hotellets konferensrum har uppgraderats med ny AV-teknik.

Kliniken

- 31 augusti 2015 behandlades de första patienterna. Kliniken har firat tioårsjubileet med ett uppskattat öppet hus och ett vetenskapligt seminarium med internationella deltagare.
- Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har förnyat Klinikens tillstånd att bedriva verksamheten. Tillståndet gäller till och med 2030-12-17.
- Klinikens hittillsvarande chefsfysiker har fått en professur i medicinsk strålningsfysik vid Uppsala universitet. Han fortsätter som anställd vid kliniken (en tredjedels tjänst) med FoU-ansvar.
- En ny enhetschef för sjukhusfysik har anställts (60 % tjänst).
- 8 vetenskapliga artiklar har publicerats. 22 abstracts har presenterats vid konferenser.
- Forskningsprojektet KAYAC+ (Knowledge on Adolescents and Young Adults with Cancer) startade. Det syftar till att öka kunskapen om protonstrålningens effekter hos cancerpatienter mellan 15 och 39 år.
- Ett kompletterande dosplaneringssystem har upphandlats och driftsatts.
- Två kliniker för protonbehandling har öppnat i Norge.

Hotellet

- Samarbetet med Akademiska sjukhuset kring ”vårdnära hotell” har utökats med fler rum och ett utökat produktutbud.
- Longstayprojektet, som syftar till att förbättra patienternas trivsel under vistelsetiden, har intensifierats med fler aktiviteter och ökat gästdeltagande.
- Hotellet har Green Key-certifierats, vilket innebär att verksamheten uppfyller krav inom miljöarbete, till exempel minskad energiförbrukning, hållbar vatten-användning, effektiv avfallshantering och ett aktivt arbete för en minskad miljöpåverkan.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Förbundets organisation, organisationsschema och styrning beskrivs på sidan 4.

Förslag till verksamhetsplan med budget tas fram av Förbundets tjänstemanna-ledning i dialog med styrgrupp och direktion. Medlemsregionernas fullmäktige

fastställer Klinikens budgetram. Direktionen fastställer verksamhetsplan med budget.

Några centrala lagar inom Förbundets verksamhetsområde är:

- Kommunallag (2017:725)
- Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)
- Patientlag (2014:821)
- Patientsäkerhetslag (2010:659)
- Patientdatalag (2008:355)
- Strålskyddslag (2018:396)
- Strålskyddsförordning (2018:506)
- Dataskyddsförordning (GDPR)
- Lag om offentlig upphandling (2016:1145)

Några myndigheter som utfärdar författningar och utövar tillsyn inom Klinikens verksamhetsområde är:

- Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)
- Socialstyrelsen
- Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
- Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)
- Läkemedelsverket

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Direktionen fastställde 2019 målen för god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

- Verksamheten ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet.
- Kommunalförbundet ska budgetera med överskott.
- Överskott ska användas för att återställa tidigare underskott, så att det egna kapitalet är återställt senast år 2029 (reviderat 2025-11-19).

Verksamhetsmål

- Mål fastställs i verksamhetsplanen och rör perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, medarbetare samt ekonomi (finansiella mål).

Förbundet budgeterar med överskott. Verksamheten tar emot alla patienter som remitteras för klinisk behandling och/eller vetenskapliga studier. Det sker inom ramen för fastställd budget, vilket bedöms vara kostnadseffektivt. Även 2025 genereras ett överskott, vilket används för att minska det upparbetade underskottet, som en del i att återställa det egna kapitalet till år 2029.

Verksamhetens måluppfyllelse

I Förbundets verksamhetsplan 2025 beskrivs Skandionnätverkets (Kliniken tillsammans med medlemsregionerna och universitetssjukhusen) gemensamma mål för utveckling. Klinikens och Hotellets lokala mål hanteras internt.

I tabellen nedan visas årets måluppfyllelse. Pilarna betyder:
↑ – Målet är uppnått.
↓ – Målet är inte uppnått.

Antal och prognos 2025	↑	↓
Patient (1 mål)	1	
Process och verksamhet (2 mål)	1	1
Forskning och utveckling (2 mål)	1	1
Medarbetare (2 mål)	1	1
Ekonomi (1 mål)	1	
Totalt (8 mål)	**5**	**3**

Skandionnätverkets gemensamma mål 2025

Patient

Mål	**Resultat**
75 % av patienterna anger vid ankomsten till Skandion-kliniken att de fått tillräcklig information om proton-behandlingen och vistelsen i Uppsala.	↑ 78 % uppger adekvat information om proton-behandling.

Process och verksamhet

Mål	**Resultat**
Förslag till reviderad modell för rotationstjänstgöring framtagen och implementerad.	↓ Arbetsgrupper etablerade och möten planerade, men ej färdigt.
Utredning och analys av universitetsklinikernas remittering av patienter (volymer och indikationer) genomförd.	↑ Kartläggning utförd. Resultatet inkonklusivt pga. för små diagnosgrupper och varierande rapportering.

Forskning och utveckling

Mål	**Resultat**
≥ 35 % av patienterna i vetenskapliga protokoll.	↓ 25 %.
Svenskt deltagande i ≥ 10 europeiska protonaktiviteter.	↑

Medarbetare

Mål	Resultat
ST-läkare (Onkologi) från ≥ 5 UK har auskulterat vid Skandionkliniken.	↓ ST från 3/7 UK har auskulterat.
Onkologer från icke UK samt andra specialister från ≥ 4 sjukhus har auskulterat vid Skandionkliniken.	↑ ST från två regionkliniker samt två barnläkare.

Ekonomi

Mål	Resultat
Resultat ≥ 4 843 tkr.	↑

Balanskrav

Budgeten för Kliniken var under verksamhetens första år baserad på en alltför optimistisk plan för antalet behandlingar. Ett ackumulerat underskott och ett balanskrav enligt kommunallagen uppstod, se figur 6 på sidan 8. De senaste åren har positiva ekonomiska resultat redovisats vilket successivt har minskat det negativa underskottet.

	2025	2024	2023	2022
Resultat	18 191 tkr	1 853 tkr	26 739 tkr	29 127 tkr
Balanskrav	**-27 667 tkr**	**-45 858 tkr**	**-47 711 tkr**	**-74 450 tkr**

Direktionen har bedömt att det föreligger synnerliga skäl till att kravet på återställande inom tre år inte kan infrias. Planen är att återställa balansunderskottet senast 2029 genom successivt ökade patientvolymer och ekonomiska överskott.

Hotellets resultat bidrar till Förbundets resultat och effekterna på balanskravet.

Väsentliga personalförhållanden

Förbundet

Förbundsdirektör, kanslichef, kommunikationschef, IT-chef och HR-chef är verksamma inom hela kommunalförbundet. I underlag och statistik i kommande avsnitt ingår dessa tjänster i Kliniken.

Under våren tillträdde Klinikens chefsfysiker en professur vid Institutionen för immunologi, genetik och patologi (IGP) vid Uppsala universitet.

Arbetsmiljö och samverkan

Under året har samverkansmöten genomförts i enlighet med det samverkansavtal som 2023 slöts mellan Förbundet och verksamhetens fackliga parter.

Fysisk skyddsrond genomfördes i juni och arbetsplatsträffar (APT) har genomförts regelbundet vid såväl Kliniken som Hotellet.

Personaldagar för Kliniken genomfördes i mars och oktober och för Hotellet i december.

Under hösten genomfördes årets medarbetarenkät med fokus på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Utifrån resultatet pågår arbetet med att ta fram en handlingsplan för arbetsmiljöförbättringar.

Personalkostnader

Förbundets personalkostnader uppgick till 58,2 mnkr 2025 (62,9 mnkr 2024), vilket motsvarar drygt 25 % av Förbundets totala kostnader. De lägre personalkostnaderna 2025 beror på minskade pensionskostnader, tjänst- och föräldraledigheter, sjukskrivningar samt att en del vakanta tjänster inte har återbesatts.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron på Förbundet var totalt 5,2 % (6,2 % 2024).

Kliniken

Antal medarbetare

Per den 31 december 2025 var totalt 55 medarbetare anställda på Kliniken (58 st. 2024), varav 49 tillsvidareanställda, samt 6 tidsbegränsat anställda.

Rotationspersonal

Som ett led i den distribuerade kompetensen tjänstgör varje vecka en onkolog och två sjukhusfysiker från medlemsregionernas universitetssjukhus på Kliniken.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron på Kliniken var 6,5 % (7,6 % 2024).

Sjukfrånvaron som andel av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid, uppdelat på åldrar:

Åldersintervall	Sjukfrånvaro total
29 år eller yngre	2,4 %
30-49 år	6,4 %
50 år eller äldre	6,7 %
Totalt	**6,5 %**

Uppgift om andel sjukfrånvaro över 60 dagar, könsuppdelning samt åldersfördelning lämnas inte då uppgifterna kan hänföras till enskild(a) individ(er).

Personalomsättning

Under året har verksamhetens chefsfysiker utnämnts till professor vid Uppsala universitet och fortsätter nu på deltid i en nyinrättad roll som FoU-ansvarig. Två chefstjänster har tillsatts under året, IT-chef och chef för enheten för sjukhusfysik.

På vårdenheten har under året en sjuksköterska avslutat sin anställning. Två av enhetens sjuksköterskor har under året tagit examen som onkologisjuksköterskor och är nu kliniskt verksamma. Ytterligare en sjuksköterska förväntas avlägga examen i början av 2026.

Hotellet

Antal medarbetare

Per den 31 december 2025 var totalt 40 medarbetare anställda på Hotellet (37 st. 2024), varav 19 tillsvidareanställda, samt 21 tidsbegränsat anställda.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron på Hotellet var 1,7 % (1,6 % 2024).

Uppgift om andel av sjukfrånvaro över 60 dagar, könsuppdelning samt åldersfördelning lämnas inte då uppgifterna kan hänföras till enskild(a) individ(er).

Personalomsättning

Under året har två lokalvårdare tillsvidareanställts.

Förväntad utveckling

Den fortsatta medicinska, vetenskapliga och tekniska utvecklingen kommer att påverka behovet av protonbehandling i en omfattning som är svår att förutse. Den internationella utvecklingen talar för en ökad användning av protonstrålning och för att det kommer att finnas ett behov av protonbehandling för svenska patienter under överskådlig tid.

Tekniken för protonbehandling utvecklas. Rotationsbehandling, proton arc therapy (PAT), är på ingående. Tekniken innebär att strålningen ges kontinuerligt med varierande intensitet medan utrustningen roteras runt patienten. Motsvarande teknik (VMAT) inom den konventionella strålbehandlingen med fotoner introducerades i Sverige under 2010-talet. PAT har en potential att ytterligare öka protonbehandlingens relativa fördelar vid många indikationer.

Det är troligt att Klinikens anläggning för protonstrålning behöver uppgraderas med start under första halvan av 2030-talet, bland annat för att möjliggöra PAT.

Kliniken har mycket begränsade möjligheter att påverka inflödet av patienter. Antalet svenska patienter varierade kraftigt 2023–2025. Det är i nuläget inte möjligt att förutse den kommande utvecklingen.

Avgörande för protonbehandlingens framtida roll i Sverige är

- onkologernas syn på indikationerna för protonbehandling och dess plats i terapiarsenalen
- teknikutvecklingen och förutsättningarna för att introducera ny teknik i verksamheten
- svensk och internationell forskning inom området (klinik, omvårdnad och fysik) och utvecklingen av evidens för protonbehandlingens effekter
- möjligheterna att erbjuda patienterna jämlika förutsättningar för att få protonstrålning, bland annat ersättning för resor, mat och boende.

Risker vars konsekvenser idag är svårbedömda är kostnaderna för hyra, drift och service, energi, ränta, löner samt pensionsavsättningar. Upphandling pågår av ett nytt avtal för drift och service av anläggningen som ska gälla från april 2026.

Internkontroll

En övergripande risk- och säkerhetspolicy togs fram 2023, där internkontroll är en del i det fortsatta arbetet. Under våren 2024 togs en policy fram för Förbundets internkontroll vilken fastställdes av Direktionen i juni. Internkontrollplaner tas fram årligen och ingår som bilaga i verksamhetsplanen.

Uppföljning

Nedan följer de kontroller som ingår i internkontrollplanen för 2025 samt resultaten av kontrollerna.

- Fakturering efter behandling – Säkerställa att alla fraktioner som genomförs blir fakturerade

  En kontroll har genomförts för första halvåret. Samtliga genomförda fraktioner har fakturerats.

- Lås- och passagesystem – Kontrollera tillgång och behörighet till fastigheten

  En kontroll har genomförts. Samtliga passerkort har uppdaterats på hotellet och en behörighetsstruktur är upprättad.

- Digital utbildning i informationssäkerhet – Kontrollera att all personal har genomfört utbildningen, inklusive rotationspersonal.

  Kontroller har gjorts på kanslienheten, vårdenheten, förbundsdirektörens medarbetare, samt Hotel von Kraemer. Alla utom en medarbetare, som är föräldraledig, har genomfört utbildningen.

  Kontroller har inte gjorts på enheten för sjukhusfysik, läkare, samt rotationspersonal.

- Utbildning i livsmedelssäkerhet – Kontroll att berörd personal har gått utbildningen

  En kontroll har genomförts. All berörd personal har gått utbildningen.

Patientsäkerhetsberättelse

En patientsäkerhetsberättelse har upprättats i enlighet med patientsäkerhetslagen (2010:659) 3 kap. 10 §. Se bilaga 1. Kliniken har använt SKR:s mall för små organisationer.

Under 2025 har 55 avvikelser rapporterats i det interna systemet för avvikelsehantering varav 44 klassas som kliniska och 11 som av IT/MTA-karaktär. Ingen avvikelse har rapporterats vidare till SSM. Ingen allvarlig vårdskada har rapporterats.

Resultaträkning

Redovisning i tkr	2025-01-01–12-31	2024-01-01–12-31	Not
Verksamhetens intäkter	247 748	241 076	1
Verksamhetens kostnader	-188 808	-196 589	2
Avskrivningar	-24 793	-25 524	
Verksamhetens nettoresultat	34 147	18 963	
Finansiella poster	-15 956	-17 110	
Periodens resultat	**18 191**	**1 853**	

Balansräkning

Redovisning i tkr	2025-12	2024-12	Not
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	15 952	16 119	3
Materiella anläggningstillgångar	383 544	398 996	4
Summa anläggningstillgångar	399 496	415 115	
Varulager Hotel von Kraemer	102	90	
Kortfristiga fordringar	38 111	53 375	5
Kassa och bank	63 390	25 150	6
Summa omsättningstillgångar	101 603	78 615	
Summa tillgångar	**501 099**	**493 730**	
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital, ingående värde	-34 367	-36 220	
Periodens resultat	18 191	1 853	
Summa eget kapital	-16 176	-34 367	
Avsättning pensioner	35 702	33 532	7
Summa avsättningar	35 702	33 532	
Lån i banker och kreditinstitut	450 000	450 000	
Checkkredit	0	0	
Summa långfristiga skulder	450 000	450 000	
Kortfristiga skulder	31 573	44 565	8
Summa kortfristiga skulder	31 573	44 565	
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	**501 099**	**493 730**	

Kassaflödesanalys

Redovisning i kkr	202512	202412
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	18 191	1 853
Avskrivningar	24 793	25 524
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar	15 264	6 273
Minskning/ökning av kortfristiga skulder	-12 992	20 087
Minskning/ökning av varulager	-12	-13
Förändring pensionsskuld	2 170	8 190
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**47 414**	**61 914**
Investeringsverksamheten		
Investeringar	-9 170	-9 040
Försäljningar	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-9 170**	**-9 040**
Finansieringsverksamheten		
Minskning/ökning av långfristiga skulder	0	-75 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**0**	**-75 000**
Avrundningsdifferens	0	-1
Förändring av kassaflöde	**38 244**	**22 127**
Likvida medel vid årets början	25 150	47 277
Likvida medel vid årets slut	**63 390**	**25 150**

Noter

Redovisning i kkr	2025	2024
Not 1 – Verksamhetens intäkter		
Skandionkliniken		
Abonnemang – alla regioner	168 035	164 740
Fraktionsintäkter – svenska patienter	45 616	39 961
Fraktionsintäkter – utländska patienter	3 682	7 796
Övriga intäkter	754	194
Hotel von Kraemer	29 661	28 385
Summa	**247 748**	**241 076**

Redovisning i kkr	2025	2024
Not 2 – Verksamhetens kostnader		
Skandionkliniken		
Personalkostnader, arvoden	-47 012	-52 248
Lokal- och fastighetskostnader, lägenheter	-58 154	-57 522
Serviceavtal	-41 968	-41 548
Köpta tjänster	-10 171	-13 153
- varav kostnader för revision	*-195*	*-160*
Övriga verksamhetskostnader	-1 513	-1 486
Forskning och utveckling	-1 250	-2 173
Hotel von Kraemer		
Personalkostnader	-11 816	-11 320
Lokalkostnader	-11 703	-11 495
Råvaror och förnödenheter	-3 800	-4 284
Övriga verksamhetskostnader	-1 421	-1 360
Summa	**-188 808**	**-196 589**
Not 3 – Immateriella anläggningstillgångar		
Ingående värde 1/1	16 119	16 501
Årets investeringar	844	907
Årets avskrivningar	-1 284	-1 289
Fel anläggningsgrupp, rättas på 2026	273	0
Utgående värde vid periodens slut	**15 952**	**16 119**
Not 4 – Materiella anläggningstillgångar		
Ingående värde 1/1	398 996	415 097
Årets investeringar	8 326	8 133
Årets avskrivningar	-23 066	-23 795
Periodiserade avskrivningar	-439	-439
Fel anläggningsgrupp, rättas på 2026	-273	0
Utgående värde vid periodens slut	**383 544**	**398 996**
Not 5 – Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	7 550	7 145
Skattekonto	2 164	354
Redovisningskonto moms	9 731	8 111
Förutbetalda kostnader	11 502	30 144
Upplupna intäkter	2 576	2 609
Övriga kortfristiga fordringar	0	0
Hotel von Kraemers kortfristiga fordringar	4 588	5 012
Summa	**38 111**	**53 375**

Redovisning i kkr	2025	2024
Not 6 – Kassa och bank		
Handelsbanken	8 012	7 588
Nordea	50 921	9 593
Hotel von Kraemers kassa och bank	4 457	7 969
Summa	**63 390**	**25 150**
Not 7 – Avsättning pensioner		
Ingående pensionsskuld 1/1	-33 532	-25 342
Förändring under året		
- Nyintjänad pension	-1 139	-4 860
- Ränteuppräkning	-987	-2 087
- Förändring av löneskatt	-515	-1 685
- Utbetald pension	511	468
Summa förändring	-2 130	-8 164
Förändring under året Hotel von Kraemer	-40	-26
Pensionsskuld vid årets slut	**-35 702**	**-33 532**
Not 8 – Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	-14 028	-6 418
Redovisningskonto moms	-8	1 491
Upplupna semesterlöner och sociala avgifter	-3 836	-3 975
Upplupna pensionskostnader, avgiftsbestämd	-2 400	-2 469
Upplupen ränta obligationslån	-4 186	-4 186
Övriga upplupna kostnader och skulder	-1 987	-1 291
Förutbetalda intäkter	0	-21 994
Balanserade externa projektmedel	-1 692	-2 797
Hotel von Kraemers kortfristiga skulder	-3 436	-2 926
Summa	**-31 573**	**-44 565**

Driftredovisning

tkr	Budget	Intäkter	Kostnader	Resultat	Avvikelse
Skandionkliniken	2 991	219 972	-202 814	17 158	14 167
Hotel von Kraemer	1 852	29 822	-28 789	1 033	-819
Förbundet totalt	4 843	249 794	-231 603	18 191	13 348

Redovisningsprinciper

Förbundet följer de redovisningsregler och lagar som gäller för kommunalförbund, LKBR. Inga beloppsgränser tillämpas. Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i årsredovisningen som i den senaste delårsrapporten. Periodisering av intäkter och kostnader sker löpande.

Patientintäkterna är uppdelade i två delar. En abonnemangsdel som alla landets regioner betalar och som är beräknad på antal invånare i respektive region. Abonnemangen faktureras en gång för hela året och periodiseras månadsvis över räkenskapsåret. Den andra delen är fraktionskostnaden som faktureras respektive medlemsregion per patient efter behandlingens slut. Fraktionsintäkterna bokförs i samband med faktureringen efter avslutad behandling. Ej fakturerade fraktioner bokas upp i delårs- och årsbokslut.

Alla kostnader som avser etableringen av anläggningen, och som ansetts tillföra ett mervärde till anläggningen har bokförts som investering och redovisats som pågående projekt fram till verksamhetsstart. De flesta investeringar och pågående projekt aktiverades från den 1 september 2015. Den sista delen av projektet aktiverades under 2016.

Avskrivningarna periodiserades under de fyra första åren eftersom anläggningen då inte nyttjades till sin fulla kapacitet, vilket innebar en lägre förslitning. Detta gäller endast anläggningar med en avskrivningstid längre än fem år. Från 2019 återförs dessa periodiseringar halvårsvis. De avskrivningstider som används är 3, 5, 7, 10 och 15 år, samt 30 år för stora strålutrustningen inklusive två gantryn och forskningsenhet.

En analys har tidigare gjorts om hyresavtalet med Akademiska Hus är att betrakta som operationell eller finansiell leasing. Förbundet anser att avtalet kan klassificeras som operationell leasing och redovisar det som sådan. Motiven är att de ekonomiska fördelar och ekonomiska risker som förknippas med ägandet inte överförts på leasetagaren utan fortsatt ligger på leasegivaren som ägare till hyresobjektet. Hyresavtalet är ett 25-årigt icke uppsägningsbart avtal.

Minimileaseavgifterna redovisas i fotnot.[1]

[1] Minimileaseavgifterna fördelar sig enligt följande (mnkr)

Förfallotidpunkt;	Inom 1 år	Senare än 1 år men inom 5 år	Mer än 5 år
	45,7	182,9	392,5

Investeringsverksamheten

Investering

Under 2025 har Förbundet gjort investeringar för närmare 9,2 mnkr, dessa består av:

RayStation – dosplaneringssystem	7 543 tkr
AV-utrustning	718 tkr
Ombyggnad för installation av ny CT	387 tkr
IT- och teleutrustning	341 tkr
Städrobot	100 tkr
Spis till restaurangen	81 tkr

Avskrivning

Trots en del investeringar under året har avskrivningskostnaderna minskat med drygt 0,7 mnkr jämfört med 2024. Detta beror på att många anläggningar var färdigavskrivna per 31 augusti 2025, tio år efter aktivering.

Inventering

Under 2025 har inventering utförts på både Kliniken och Hotellet. Utrangeringar har genomförts till ett värde av ca 9 mnkr, varav den största anläggningen avser den gamla datortomografen (CT). Samtliga anläggningar som utrangerats var färdigavskrivna och hade därmed inget restvärde som påverkade det ekonomiska resultatet.

Patientsäkerhetsberättelse 2025

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Inledning

Under 2025 har båda behandlingsrummen i Skandionkliniken har varit i klinisk drift med jämn fördelning av antal patienter.

Under året har sammanlagt 263 svenska patienter, varav 49 (19%) barn (under 18 år), påbörjat sin strålbehandling på Skandionkliniken. Dessutom har ytterligare 6 utländska patienter påbörjat behandling. Andelen svenska patienter var 98%.

Målet för Skandionklinikens patientsäkerhetsarbete är att minska riskerna för att en patient eller närstående erhåller någon skada i samband med behandlingen vid Skandionkliniken eller vistelsen på kliniken.

Exempel på risker för vårdskador i vår verksamhet är i första hand relaterat till den behandling med joniserande strålning som är vårt primära uppdrag och som regleras av Strålsäkerhetsmyndigheten.

Andra typer av vårdskadeområden är fall, nutrition, bemötande, information och informationsöverföring.

Kliniken hade under året 11 fast anställda och två visstidsanställda sjukhusfysiker, två läkare, 24 onkologisjuksköterskor, två undersköterskor, en receptionist samt två medicinska administratörer. Utöver den fasta personalen har sjukhusfysiker och onkologer med anställning på landets universitetssjukhus tjänstgjort på Skandionkliniken till en grad motsvarande en läkare och två sjukhusfysiker på heltid. Periodvis har den s k rotationstjänstgöringen varit lägre.

Själva protonanläggningen underhålls och driftsäkras av leverantören.

Under året har ett oberoende dosplaneringssystem med möjlighet till LET-beräkning upphandlats och installation har påbörjats.

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

- Ansvaret för patientsäkerhetsarbetet vid Skandionkliniken är delat, då fysiker som innehar funktionen Strålskyddsexpert tillsammans med den läkare som innehar uppdraget som radiologisk ledningsfunktion (RALF) ansvarar för strålskydd och därmed relaterade risker, medan verksamhetschefen är ansvarig för övriga risker inom övriga vårdskadeområden
- Den medicinskt ledningsansvarige (för närvarande verksamhetschefen) är ansvarig för att informera patienten om en vårdskada inträffat
- Klinikens läkare, sjuksköterskor och övrig medicinsk personal ansvarar för att ta emot synpunkter eller klagomål
- Med undantag av strålskyddsrelaterade händelser är verksamhetschefen ytterst ansvarig för att synpunkter och klagomål hanteras och att verksamhet och arbetssätt utvecklas risken för vårdskador minimeras.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Egenkontroll är systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

Dagliga kontroller har genomförts i båda behandlingsrummen. Kontrollerna avser främst dos i standardgeometrier, kontroll av strålkaraktärisering, kontroll av säkerhetssystem (t ex dörrinterlock) samt behandlingsbord och avbildningssystem.

Tyngdpunkten för kvalitetssäkringsarbetet har under året legat på patientspecifik QA (Quality Assurance). För varje behandlingsfält har omfattande mätningar genomförts på flera djup och dosfördelningarna och dosnivåerna har analyserats i detalj före behandlingsstarten. Under året har vi upphandlat ett dosplaneringssystem ifrån Raystation. Avsikten är att använda det som oberoende dosberäkningsystem för att komplettera patientspecifika mätningarna samt utföra LET-beräkningar på selekterade planer.

Vi har också fortsatt analysen av de loggfiler som systemet genererar under bestrålning. För detta syfte har vi utvecklat egen mjukvara som tillåter analys av loggfilerna med avseende för levererade spottar och deras vikt. Vidare möjligheter för beräkning av förväntade dosfördelningar enligt spottpositionerna i loggfilerna är under utredning och validering.

Under 2025 har vi förberett inmätningsdata för dosimetri i referensgeometri enligt IAEA TRS-398 (Rev. 1) vilket vi avser införa tillsammans med en stråloptik för dosmatchade behandlingsrum. Detta kommer att underlätta patientförflyttningar mellan behandlingsrummen. Därigenom ökar möjligheten att genomföra validerade patientbehandlingar i tid vid till exempel tekniska problem.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1–2

Strålsäkerhetskommittén med representanter från samarbetsklinikerna har sammanträtt en gång under perioden.

Uppgradering av dokumenthanteringssystem har genomförts löpande under året. Ett kontinuerligt arbete bedrivs för att säkerställa rutinernas giltighet och åtkomlighet.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) genomförde under året en inspektion av strålverksamheten. Inga anmärkningar noterades avseende de inspekterade punkterna.

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

Det fortlöpande arbetet med att identifiera risker som kan medföra brister i verksamheten och äventyra patientsäkerheten bedrivs på flera sätt.

- Veckomöten med ansvariga för service och handhavande av protonanläggningen (leverantören) och verksamhetschef, chef för fysikenheten och vårdenhetschef genomförs.

- Återkommande kvalitetsmöten hålls varannan vecka med all klinisk personal. På dessa möten diskuteras nya rutiner samt hur avvikelser hanterats och vilka konsekvenser dessa medfört.

Rutiner för händelseanalyser

SFS 2010:659, 3 kap. 3§

Negativa händelser med allvarlig vårdskada eller risk för allvarlig vårdskada utreds med händelseanalys enligt Socialstyrelsens mall. Ingen allvarlig händelse som föranlett händelseanalys har inträffat.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Advania Sverige AB hanterar större delen av Kommunalförbundet Skandionklinikens IT-verksamheten inklusive support.

Slumpvis loggkontroll av journalsystemet utförs var tredje - fjärde månad. Årets kontroller har genomförts utan anmärkning.

Verksamheten har ett väl fungerande samarbete med det externa dataskyddsombudet.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §

Skandionkliniken är en nationell anläggning som erbjuder protonbehandling till alla som bedöms ha nytta av behandlingen. Patienterna kommer från någon av landets sju universitetskliniker, vilket innebär att det fordras väl utprovade processer för samverkan kring patienternas remittering och information.

Samtliga patientbehandlingar diskuteras på en nationell multidisciplinär konferens inför definitivt ställningstagande till om patienten förväntas gagnas av protonbehandling. Denna konferens genomförs tre gånger per vecka. Deltagande är fysiker, dosplanerare, läkare och sjuksköterska från Skandionkliniken respektive universitetsklinikerna.

Vidare sker samverkan med universitetsklinikerna inom den modell för distribuerad kompetens som är en del av Skandionklinikens organisation och arbetssätt.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

Skandionkliniken använder ett datorbaserat system för rapportering av avvikelser och risker. All personal får utbildning i hur detta system används.

Varje avvikelserapport hanteras av en avvikelsegrupp i vilken kvalitetsansvarig sjuksköterska, kvalitetsansvarig sjukhusfysiker, radiologiskt ledningsansvarig läkare (RALF), vårdenhetschef, chef för sjukhusfysik och verksamhetschef ingår. Denna grupp har träffats varannan vecka. Gruppen avgör om händelsen behöver rapporteras vidare till SSM. Vid tveksamheter kan detta ytterligare diskuteras i strålsäkerhetskommittén.

För varje avvikelse utses an ansvarig individ. Ambitionen är att avvikelsen ska ha utretts inom tre månader.

Under 2025 har 55 avvikelser rapporterats i det interna systemet för avvikelsehantering varav 44 klassas som kliniska och 11 som av IT/MTA-karaktär. Ingen avvikelse har rapporterats vidare till SSM.

Ingen allvarlig vårdskada har rapporterats.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Inkomna avvikelser, klagomål och synpunkter sammanställs och analyseras i ovan nämnda gruppering och återrapporteras till medarbetarna vid återkommande klinikmöten och till Strålsäkerhetskommittén.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

Ingen organiserad samverkan med patienter och närstående har genomförts under året. Ett välbesökt Öppet hus för allmänheten genomfördes i september.

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Dosimetri

Samtliga sjukhusfysiker och onkologisjuksköterskor är utrustade med persondosimeter som registrerar doser från fotoner och neutroner. Under perioden har ingen anmärkning om dosimetrarna avläsning noterats. Detta motsvarar personalens indelning i kategori B.

Ytterligare fyra dosimetrar har varit placerade på strategiska platser på kliniken. Inte heller från dessa har någon dos över dosimetrarnas detektionsgräns noterats.

Patientenkät

Skandionkliniken arbetar kontinuerligt med patientenkäter (GreatRate), vars resultat används i utvecklingen av patientsäkerhet. Svarsfrekvensen har varit god och patientnöjdheten är hög.

Finansrapport per 2025-12-31

Inledning

I enlighet med kommunallagen har direktionen för Kommunalförbundet Skandionkliniken antagit en finanspolicy vars syfte är att begränsa olika finansiella risker i verksamheten. Enligt finanspolicyn ska en separat finansrapport upprättas och tillställas direktionen i anslutning till delårs- och årsbokslut.

Likviditet och placeringar

Likvida medel uppgick per 2025-12-31 till 63,4 mnkr. Likviditeten var vid årsbokslutet placerad i bankräkning i svenska banker enligt följande:

Handelsbanken	8 mnkr
Nordea	55,4 mnkr

På grund av fortsatt ganska höga nivåer på inflation och räntor så betalar bankerna fortfarande ränta på likvida medel. För kommunalförbundet innebar det en ränteintäkt om 2 mnkr för 2025.

Låneskuld

Per 2025-12-31 var den räntebärande låneskulden 450 mnkr. Skulden består av det 20-åriga obligationslånet på 750 mnkr som upptogs 2012. Kommunalförbundet har möjlighet att amortera vartannat år och nyttjade den möjligheten även 2024. Lånet har därmed amorterats med 75 mnkr åren 2018, 2020, 2022 och 2024, totalt 300 mnkr. För att möjliggöra amorteringarna finns en checkkredit om 150 mnkr i Nordea. Nyttjad checkkredit löper med rörlig ränta, vilken nu uppgår till ca 2,5 %, samt en årlig limitavgift om 0,1 %. Per den 31 december 2025 har dock inte något av checkkrediten nyttjats. Räntan i obligationslånet är bunden och uppgår till 3,67 %. Räntekostnaden för obligationslånet uppgick till drygt 16,7 mnkr under 2025. Räntekostnaden har under åren med amorteringar minskat med 11 mnkr.

Riskhantering

Finansieringsrisker	Limit	2025-12-31
Ränterisk		
Genomsnittlig räntebindningstid		
Placeringar	Max 2 år.	Ingen räntebindning.
Låneskuld	1 – 3 år.	Gäller vid nyupplåning. Refinansiering av obligationslånet får ske till rörlig ränta.
Valutarisk	Ingen valutarisk tillåten.	Inga avtal har tecknats i utländsk valuta.
Finansieringsrisk		
Likviditet	Likvida medel ska finnas om minst 25 mnkr.	Likvida medel uppgår till drygt 63,4 mnkr. Därutöver finns en outnyttjad checkkredit om 150 mnkr.
Låneskuld	Max 50 % får förfalla inom en 12 månaders period.	
Kreditrisk		
Bankräkning hos svensk bank	Rating A/A2. Max 500 mnkr per bank. Löptid max 1 vecka.	Aktuella placeringar faller inom limiterna.
Derivatinstrument	Vissa derivatinstrument får användas.	Inga derivatkontrakt har tecknats.